

De 1ste NatuerMerke fan de Leijen

Van 2-4 september 2022 hebben we met prachtig weer drie bijzondere natuur en mienskip dagen bij de Leijen gevierd. Een evenement van Arcadia IIS en ook van IVN Fête de la Nature. Een grote metalen vlinder van het Fries Museum en een toegangsboog versierd met libellen van de bloemiste uit Rottevalle nodigden begin september uit om te proeven van de aanwezige kennis en kunde. Kraampjes als die van de Fûgelwacht de Peind-de Tike, het Land van Ons, IVN de Wâlden samen, SBB, Noardlike Fryske Wâlden en de omliggende dorpen de Tike, de Pein, Rottevalle en Eastermar. En heel mooi, ook voor Antoine: de echte libellen bleven ons ongestoord om de oren vliegen tijdens de 3 dagen.....

Het recreatieterrein van It Paviljoen

Het terrein was mooi natuurlijk aangekleed door de ondersteunende Kunstenaars Alex&Joyce. Er was een informatief canvas doek tesamen met de Winske beam uit de collectie van Natuerlik Fryslan 2050. Het canvasdoek is de komende jaren voor gebruik op te vragen bij Fûgelwacht de Pein-de Tike. De strobalen waren verzorgd door 'boer zoekt vrouw' prominent Sander de Jong. En er stond naast de twee pagodetenten die ons dit weekend heerlijk schaduw gaven natuurlijk de Boskbeam: de twee elsen die we in november met SBB nog echt gaan planten. Bijzonder verhaal is dat deze bomen zouden worden gehaald door de Rot. Immers dat prachtige skûtsje voer vroeger ook vaak de route Leeuwarden-Rottevalle. En dan zul je zien dat na alle voorbereiding, net toen zij voor de brug in Eastermar lagen, de stroom langdurig uitviel en de brug niet open kon 😞 Zwaar teleurgesteld moest het prachtige Rot-team terug naar de haven van Rottevalle. Maar, 'waar een wil is is een weg voor de echte wâldpyk' dus uiteindelijk zijn de bomen met een praam in de haven van Rottevalle bezorgd. En daar alsnog op de kade gezet door het 'team Wietze Lap' van LaDure en in een slalom record van de haven naar It Paviljoen vervoerd door boer Hendrik!

Opening, excursies, kunstenaars en 'bekende friezen voor de natuur'

De officiële opening van het terrein en van de Route fan de Leijen werd verricht door Gjerryt Hoekstra (SBB), Pier&Mascha (It Paviljoen), Elizabeth Kooij (Arcadia) en IVN voorzitter Els Steinmann. Allen benadrukten in hun toespraak het mooie doel: samen werken aan een sterkere Leijen natuur, met sterkere mienskippen en nog betere samenwerking tussen vrijwilligers, professionals en overheden. Er kon dankzij de inzet van veel organisaties en mienskippen

worden genoten van veel gesprekken over de Leijen, over de natuurwaarden, maar ook over historie en toekomst. Er waren mooie mini- excursies als van Fûgelwacht de Pein-de Tike met elektrische sloep met informatie over de blaustirns, de (ontbrekende) krabbenscheer (ielstikel) en de inzet van nestvlotjes. IVN Natuurgids Karin Akkerman heeft o.a. een groep kinderen laten ervaren hoe het zit met de waterbeestjes bij de Leijen. Er zijn mooie videos van gemaakt. <https://fb.watch/fpoAZzgAsU/> en <https://youtu.be/y93-43l6Jxc> De glazen kayaks die we via Wetterskip Fryslan mochten gebruiken waren erg in trek evenals het dijkenbouwen spel voor kinderen. En er waren mooie akoestieke optredens van kunstenaars, zoals Sarah Sötteman die o.a. het prachtige Bosk-bomenlied zong. De artiesten gaven allen aan in hun toekomstig werk de Leijen zeker een plek te willen geven! Immers kunst en transities met meer lokale natuur, energie, voedsel en gezondheid kunnen elkaar goed helpen! En natuurlijk waren er de ontwapenende gesprekken van Alex Kooistra met enkele bekende Frieze kunstenaars die zich voor de natuur inzetten als Anneke Douma, Jan Ketelaar en Elmar Kuipers. Helaas kon Kirsten van Santen, LC redacteur en schrijver van het boek 'Water Pakken', niet een duik in de Leijen maken. Ze brak haar enkel en we wensen haar een voorspoedig herstel; immers de Leijen staat nog niet als zwemlokatie in haar boek, 1 van de kleinere acties op onze Leijen agenda 2030 😊

Praat/Natuercafé

In drie dagen tijd hebben we in het Natuercafé per dag zo'n drie verschillende thema's aan de orde gehad met verschillende sprekers. Zie daarvoor het programma. De opbrengst daarvan zijn begin oktober gegroeperd in een Leijen agenda 2030. Die agenda sluit aan op de wens van Natuerlik Fryslan 2050 om ook voor het gebied 'Lits-Leijen-Burgurmermar-Lauwers' tot een een samenhangende aanpak te komen. Door elkaars werk goed te kennen, geen werk dubbel doen, en elkaar te helpen en te versterken in het belang van de natuur en mienskippen. De Leijen agenda 2030 mikt erop dat vrijwilligers uit de mienskippen, professionele partijen en overheden (nog) beter kennis hebben van elkaars inzet en nauwer samenwerken, want in het landelijk gebied staat veel te gebeuren rond natuurbehoud, voedsel maken binnen de grenzen van de natuur, recreatie, gezondheid, energie (armoede) en klimaat. Het ziet ernaar uit dat er zeker een 5-tal hoofdacties een plek krijgen in de Leijenagenda 2030:

- De aanpak om de waterkwaliteit voor de natuur van de Leijen richting 2027(-2030) te delen met mienskippen is voor Wetterskip Fryslan een van de hoofdprioriteiten; mienskippen denken en werken graag mee!

- Met de Gemeente Smallingerland is voorzien om nog eens integraal te kijken naar de aanpak van de zwemwaterkwaliteit van de Leijen met aandacht voor de rol van de ondernemers (ruimen nu al zelf de ganzenpoep op), de boeren, de rol van fûgelwacht, de rol van SBB, de rol van burgers zelf (o.a. vuilwatertanks op boten) etc.
- Diverse partijen zullen verder praten over de mogelijkheden voor het oppakken van lokale bedrijvigheid als aquathermiek (warmte en stroming) Peinder kanaal voor (lokale) energievoorziening.
- Alle organisaties, dorpen, IVN, NME, Fugelwachten etc nemen de voor hun relevante thema acties van de agenda van de Leijen op in hun jaarplan of activiteitenplanning 2023;
- Een vervolgesprek met Arcadia, IVN en Kuenstwurk over het idee om ter ondersteuning van onze 'lange slach' in 2023/24 een 'Leijen kunst prijsvraag' uit te voeren. Om kunstenaars uit te dagen de Leijen pracht blijvend te vertalen naar gedichten, liederen, beeld, schilderij of andere uitingsvorm die bijdraagt aan het realiseren van de Leijen agenda.

Leijen App groep en agenda 2030

In november zullen we een update van de acties toesturen, met een voorstel voor een App groep Leijen-agenda, zodat de communicatie nog makkelijker kan. Het ligt dan voor de hand om bv eind 2023 een inloop bij It Paviljoen te organiseren om te bespreken of, wanneer en hoe we de '2de Natuerdagen fan de Leijen' gaan organiseren.

Kortom, wordt vervolgd! Geniet van de mooie video's – de aftermovie komt er aan - en enkele actiefoto's in dit artikel. En: suggesties zijn welkom bij fh.de.haan@ziggo.nl en elssteinmann@upcmail.nl

Met Antoine vd Heijden, vz Libellen vereniging

Bij de Boskbeam met Wetterskip(Otto van de Galiën)

en Gemeente (Sipke Hoekstra)

Met Sarah's bomenlied

met Elske Wind van SupCenter Fryslan

Joke van der Zwaag van de Rot legt uit, ook

Prachtig harpspel Mirja en mooie workshop Natuurjournaal! Wetterskip(Jan van der Sluis) over

waterkwaliteitsdoelen en aanpak exoten

De echte libellen....velen....

De vlinder Frysk museum

Oesterzwambitterballen....lekker! Druk Griene Knop

Petear mei de doarpen

